

เปรียบเทียบผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มและการให้ความรู้
เป็นรายบุคคลต่อความรู้ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้าและสภาพเท้า
ของทหารที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF THE LEARNING PROGRAM THROUGH
A GROUP PROCESS AND INDIVIDUAL EDUCATION ON KNOWLEDGE,
FOOT CARE BEHAVIORS AND FOOTCONDITIONS OF SOLDIERS
WITH DIABETES MELLITUS TYPE 2

โดย
พันตรีหญิง โสมนัส ว่องไววุฒิกุลเดช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2551

วิทยานิพนธ์	เปรียบเทียบผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มและการให้ความรู้เป็นรายบุคคลต่อความรู้ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า และสภาพเท้าของทหารที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 A Comparison of the Effects of the Learning Program Through a Group Process and Individual Education on Knowledge, Foot Care Behaviors and Foot Conditions of Soldiers with Diabetes Mellitus Type 2
ชื่อนักศึกษา	พันตรีหญิงโสมนัส ว่องไววุฒิกุลเดช
รหัสประจำตัว	484034
สาขาวิชา	การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการให้ความรู้เป็นรายบุคคลต่อความรู้ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า และสภาพเท้าของทหารที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ทหารที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 และเข้ารับการรักษาที่หน่วยตรวจโรคทหารที่ 11 และ 13 ในกรุงเทพมหานคร สุ่มหน่วยทหารอย่างง่าย เพื่อแบ่งกลุ่ม ได้หน่วยตรวจโรคที่ 11 เป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม หน่วยตรวจโรคที่ 13 เป็นกลุ่มที่ได้รับความรู้เป็นรายบุคคล หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณลักษณะที่ตรงตามเกณฑ์ และสมัครใจเข้าร่วมโครงการหน่วยละ 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า แบบทดสอบความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพเท้า และแบบประเมินสภาพเท้า และ 2) เครื่องมือในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วยแผนการทำกิจกรรมกลุ่ม การออกแบบงาน และการใช้ตัวแบบ การให้ความรู้เป็นรายบุคคล ประกอบด้วยคู่มือการดูแลสุขภาพเท้าและการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ ผู้วิจัยประเมินสภาพเท้า โดยใช้แบบประเมินสภาพเท้าก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS 11.5 เพื่อหาค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ

ไคสแควร์ การทดสอบที่ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เชิง
เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1) กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มหลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย
ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพเท้า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า และการประเมินสภาพเท้าสูงกว่า
ก่อนได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.001$

2) กลุ่มที่ได้รับความรู้เป็นรายบุคคลมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพเท้า
พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า สูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ และ
 $p < 0.001$ ตามลำดับ ส่วนคะแนนเฉลี่ยการประเมินสภาพเท้าไม่แตกต่างกัน

3) กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มหลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย
ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพเท้า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพเท้า และการประเมินสภาพเท้าสูงกว่า
กลุ่มที่ได้รับความรู้เป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.001$

Thesis Title A Comparison of the Effects of the Learning Program Through a Group Process and Individual Education on Knowledge, Foot Care Behaviors and Foot Conditions of Soldiers with Diabetes Mellitus Type 2

By Major Sommanat Wongwaiwuttiguldej

Identification No. 484034

Degree Master of Nursing Science (M.N.S.)

Major Community of Nurse Practitioner

Academic Year 2008

ABSTRACT

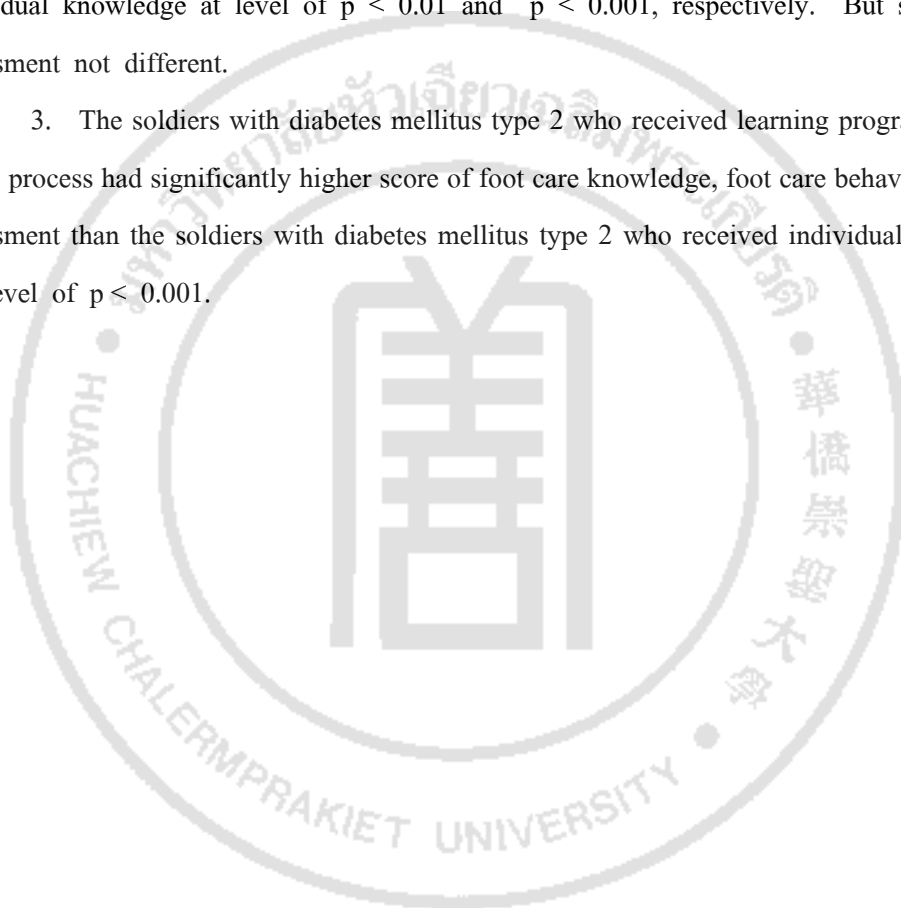
The purpose of this quasi-experimental research was to compare the effects of learning program through a group process and individual education on knowledge foot care behaviors and foot conditions of soldiers with diabetes mellitus type 2. The subjects were soldiers with diabetes mellitus type 2 who attended at the military primary care unit 11 and 13 in Bangkok. Simple randomized sampling was used to divided into 2 groups. The military primary care unit 11 was receive randomized to the learning program through a group process and the military primary care unit 13 was receive randomized to individual education. Purposive sampling was used to select according to specified criteria thirty subjects in the unit 11 and unit 13. Instruments for collecting data composed 1) The demographic questionnaire 2) Foot care behaviors questionnaire 3) Foot care knowledge test and 4) Foot assessment forms. Instruments for experiment were the learning program through a group process that composed activity plan, working design and personal model. Individual education composed foot care handbook and counseling by phone. The researcher collected data by giving the subjects the questionnaire and the foot care knowledge test to answer. The researcher assessed foot by using foot assessment before and after experiment. SPSS version 11.5 was used to analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, and t- test. Simultaneously the content analysis was used to analyze the data of group process.

The finding of the study revealed that :

1. The soldiers with diabetes mellitus type 2 who received learning program through a group process had significantly higher score of foot care knowledge, foot care behaviors and foot assessment than before receiving learning program through a group process at level of $p < 0.001$.

2. The soldiers with diabetes mellitus type 2 who received individual education had significantly higher score of foot care knowledge, foot care behaviors than before receiving individual knowledge at level of $p < 0.01$ and $p < 0.001$, respectively. But score of foot assessment not different.

3. The soldiers with diabetes mellitus type 2 who received learning program through a group process had significantly higher score of foot care knowledge, foot care behaviors and foot assessment than the soldiers with diabetes mellitus type 2 who received individual education at the level of $p < 0.001$.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ ความกรุณา คำแนะนำ เอาใจใส่ และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.กนกพร นทีชนสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยขอกราบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพักษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทาวนา กิรติคุณวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง และรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.รัชณี นามจันทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พันโทนายแพทย์ ภิเชก บุญธรรม พี่บุญจันทร์ วงศ์สุนทรรัตน์ และพี่สุรภา สุขสวัสดิ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน และคณาจารย์พิเศษทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ พันตรีหญิง สุนทรี แยมยิ้ม หัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมทั่วไปชาย โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และเพื่อนร่วมงาน ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณบุคลากรหน่วยตรวจโรคที่ 11 และ 13 รวมทั้งทหารที่เป็นเบหาวานที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยทุกท่าน

ขอขอบพระคุณบุพการี คุณพ่อคุณแม่แม่กัญญา สมจิตต์ คุณณรงค์ ว่องไววุฒิกุลเดช สามิเด็กชายภูริณัฐ และเด็กหญิงณัฐมน ว่องไววุฒิกุลเดช บุตรชายและบุตรสาว และพี่น้องทุกท่านที่เป็นกำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจักนำไปพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบไป

พันตรีหญิงโสมนัส ว่องไววุฒิกุลเดช